

рощування в середньому на рівні 1980-2120 г при витратах корму на 1кг приросту 2,15...2,25 кг к.од. Завданням подальших досліджень – підвищення рівня однорідності птиці і її консолідація за ступенем успадкування основних ознак продуктивності. Таким чином, розроблена методика включає сучасні досягнення генетики і селекції в птахівництві і може бути ефективно використано для створення нових порсів м'ясної птиці.

УДК 636.082.4

МЕТОДИ РОЗВЕДЕННЯ І ТИПИ ПАРУВАНЬ В СЕЛЕКЦІЇ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ

Т.П.ПІПАЛА – к.с.-г.н., доцент, Кримський ДАУ

Майже усі дослідники історії порід вказують на те, що при їх створенні застосовувалось споріднене парування. Інбридинг на визначну тварину – процес суперечливий, який веде із одного боку, до накопичення спадковості, тієї тварини, на яку ведеться повторення імені, а з іншого – до послаблення конституції, до зниження життєздатності, до об'єднання небажаних змін спадковості. Перше являється позитивним і бажаним, друге – негативним наслідком подібного парування.

Відомо ряд способів, які дозволяють в значній мірі послабити шкідливу дію спорідненого парування. Про один із них, а саме про допущення до родинного парування тільки тварин із міцною конституцією і без істотних недоліків згадує ряд вчених (Н.А. Кравченко, 1954; Б.А. Багрій, Е.Н. Доротюк, 1979; Л.К. Ерист та ін., 1987).

Більш радикальним заходом є парування споріднених тварин із числа помісей, одержаних шляхом схрещування, яке менш шкідливе. Це пояснюється тим, що схрещування – метод, протилежний спорідненому паруванню, і підвищена життєздатність помісей в певній мірі протидіє зниженню життєздатності, викликаного інбридингом. Певно, це і є одна із головних причин найбільшого використання щільних споріднених парувальних при створенні нових порід методом відтворювального схрещування.

Дослідженням цього питання займалися Л.А.Ізюмова (1990), А.Ф.Соцький (1990), Г.І.Онопріч (1997) та інші. В їх роботах звертається увага на перегляд відношення до проблеми інбридингу, який в період широкого застосування схрещування маточного поголів'я

із бугаями поліпшуючих порід, створення на цій основі нових порід і типів, обмеженої кількості цінних плідників, яких використовують для цих цілей, повинен стати одним із найважливіших породотворюючих факторів.

Нині створено ряд нових типів молочної худоби, виведення яких здійснювалось із використанням спорідненого парування. Прикладом може послужити новий тип червоної молочної породи. В селекційній роботі із помісями червоної степової породи для консолідації спадкових якостей бугаїв-поліпшувачів застосували споріднене парування, зокрема, щільний інбридинг на початку, а в подальшому – в помірних та віддалених його степенях. Це сприяло накопиченню спадковості визначених тварин і повторенню в родах нащадків їх імен, таких як: Хілус 17750, Геркелес 17890, Герд 17534, Радій 19813, Рубін 19878, Персер 19602 та інших. Жіночі предки цих бугаїв-плідників характеризувались високими показниками продуктивності і особливо по жирномолочності. У них вміст жиру в молоці коливався в межах від 4,55 до 5,58%.

Порівняльне вивчення результатів спорідненого і неспорідненого парування помісей червона степова + англєрська в стаді КСП "Зоря" Херсонської області, показало їх різну ефективність (табл.1).

Інбридинг при схрещуванні, в більшості випадків обумовлює високий рівень розвитку селекційних ознак (надій, жир) в дочірньому поколінні. Кращі результати по рівню продуктивності мали помісі 1/4С + 3/4А і 1/8С + 7/8А. Вони перевершували ровесниць одноіменних генотипів по надою відповідно на 61 і 171 кг ($P > 0,05$), а по жирномолочності – на 0,06 і 0,04% ($P > 0,05$). Отже різні типи паруваль при схрещуванні неоднаково впливають на рівень проявлення продуктивних ознак у дочок в порівнянні як із їх матерями, так і ровесницями.

Це нашло відображення і в показниках мінливості надою і вмісту жиру в молоці. У дочок коефіцієнт варіабельності як по надою, крім помісей 3/4С + 1/4А, так і по жирномолочності вище в порівнянні із їх матерями і ровесницями від неспорідненого парування. Це свідчить про наявність серед інбридного поголів'я можливостей для відбору і подальшої селекції на підвищення продуктивності.

Одержані дані свідчать, що споріднене парування при схрещуванні сприяло не тільки закріпленню спадковості визначених предків, а й посиленню її проявлення у нащадків. І головне, що ми розглядаємо як особливість цього стада, у тварин підвищені показ-

ники продуктивності сумісні із оптимальними відтворювальними функціями.

Таблиця 1 – Вплив типів парувань на розвиток селекційних ознак у англєризованих корів

Склад породних комбінацій в дочірньому поколінні	Кількість корів	Покоління	Показники за I лактацію			
			надій,		вміст жиру в молоці, %	
			$\bar{x} \pm m$	C_v	$\bar{x} \pm m$	C_v
Споріднене парування						
1/4 ЧС+ s A	169	М	4091±38,2	12,1	4,01±0,02	6,6
		Д	4212±68,3	21,1	4,18±0,03	8,3
		Д-М	+121		+0,17***	
3/4 ЧС+ 1/4 А	37	М	3949±158,0	24,3	3,98±0,03	4,8
		Д	4149±133,7	19,6	3,98±0,05	7,3
		Д-М	+200		0	
1/8 ЧС+ 7/8 А	121	М	4300±72,0	18,4	4,16±0,03	7,3
		Д	4265±81,7	21,1	4,25±0,04	9,0
		Д-М	-35		+0,09	
7/8 ЧС+ 1/8 А	37	М	3844±126,8	20,0	3,93±0,04	5,6
		Д	4085±168,2	25,0	4,12±0,06	9,5
		Д-М	+241		+0,19**	
Неспоріднене парування						
1/4 ЧС+ 3/4 А	117	М	4004±96,7	26,1	3,96±0,02	6,2
		Д	4151±73,7	19,2	4,12±0,03	8,6
		Д-М	+147		+0,16***	
3/4 ЧС+ 1/4 А	27	М	3987±188,0	24,0	3,98±0,05	6,8
		Д	4040±170,2	21,5	4,02±0,05	6,8
		Д-М	+53		+0,04	
1/8 ЧС+ 7/8 А	40	М	3842±81,4	13,4	4,05±0,05	7,3
		Д	4094±121,0	18,7	4,21±0,05	7,0
		Д-М	+252		+0,16*	
7/8 ЧС+ 1/8 А	26	М	3730±153,3	20,6	3,91±0,05	6,5
		Д	4050±166,4	20,5	3,92±0,06	7,9
		Д-М	+320		+0,01	

Примітка: Покоління: М – матері, Д – дочки.

Породи: ЧС – червона степова, А – англєрська

* $p > 0,95$, ** $p > 0,99$, *** $p > 0,999$

Підтвердженням цього являються дані оцінки поколінь корів методом поєднаних ознак. Структура дивергенції тварин в групах 2-1, 1-1, 1-2, 2-2 характеризує розвиток молочності "А" і відтворювальної здатності (КВЗ) в кожному із поколінь (табл.2). В більшості

випадків численність дочок в групі "1-1", виражена у відсотках збільшується як при спорідненому, так і неспорідненому паруванні при схрещуванні.

Таблиця 2 – Вплив типів парування батьків на зміну групової структури в дочірньому поколінні

Склад породних Комбінацій в дочірньому поколінні	Кількість корів	Покоління	Питома вага корів у						Σ відхилень компонентів від 50%
			групах, %				Компонентах, %		
			2-1	1-1	1-2	2-2	(1-1) + (1-2)	(1-1) + (2-1)	
Споріднене парування									
1/4 ЧС+ 3/4 А	169	М	28	36	23	13	59	64	+23
		Д	14	53	22	11	75	67	+42
		Д-М	-14	+17	-1	-2	+16	+3	+19
3/4 ЧС+ 1/4 А	37	М	32	30	14	24	44	62	+6
		Д	32	30	14	24	44	62	+6
		Д-М	0	0	0	0	0	0	0
1/8 ЧС+ 7/8 А	121	М	13	45	24	18	69	58	+27
		Д	13	47	32	8	79	60	+39
		Д-М	0	+2	+8	-10	+10	+2	+12
7/8 ЧС+ 1/8 А	37	М	35	19	22	24	41	54	-5
		Д	24	35	27	14	62	59	+21
		Д-М	-11	+16	+5	-10	+21	+5	+26
Неспоріднене парування									
1/4 ЧС+ 3/4 А	117	М	33	22	20	25	44	55	-1
		Д	24	42	22	12	64	66	+30
		Д-М	-9	+20	+2	-13	+20	+11	+31
3/4 ЧС+ 1/4 А	27	М	44	19	11	26	30	63	-7
		Д	37	19	26	18	45	56	+1
		Д-М	-7	0	+5	-8	+15	-7	+8
1/8 ЧС+ 7/8 А	40	М	18	45	10	27	55	63	+18
		Д	15	50	32	3	82	65	+47
		Д-М	-3	+5	+22	-24	+27	+2	+29
7/8 ЧС+ 1/8 А	26	М	38	8	19	35	27	46	-27
		Д	35	35	15	15	50	70	+20
		Д-М	-3	+27	-4	-20	+23	+24	+47

Серед корів, одержаних шляхом родинного парування кращими були помісі 1/4ЧС+3/4А і 1/8ЧС+7/8А, як уже згадувалося. Вони відзначилися високими показниками надою, жирномолочності і доброю пристосованістю до умов середовища. Про це свідчать дані

питомої ваги дочок із плюс-відхиленнями в групових компонентах по молочності (1-1)+(1-2) і відтворювальній здатності (1-1)+(2-1).

Аналогічним розвитком продуктивних і пристосувальних ознак характеризуються помісі одноіменних генотипів одержані при неспорідненому паруванні батьків.

Таким чином, при схрещуванні для консолідації спадковості визначних тварин бажано застосовувати споріднене парування тварин.

Література:

1. Багрий Б.А., Доротюк Э.Н. Племенная работа в мясном скотоводстве. – М.: Колос, 1979. – 270 с.
2. Изюмова Л.А. Влияние инбридинга на молочную продуктивность помесных айширских коров // Бюллетень ВНИИ разведения и генетики сельскохозяйственных животных. – 1990. – №93. – С. 28-29.
3. Кравченко Н.А. Племенной подбор при разведении по линиям. – М.: Сельхозгиз, 1954. – 263 с.
4. Оноприч Г.И. Влияние инбридинга на рост и продуктивность скота в помесном стаде // Зоотехния, 1997. – №12. – С. 2-5.
5. Соцкий А.Ф. Племенная ценность быков-сыновей Элевейшна 1491007 при использовании их в различных вариантах подбора // Бюллетень ВНИИ разведения и генетики сельскохозяйственных животных. – 1990. – №121. – С.19-21.
6. Эрнст Л.К. и др. Племенное дело в животноводстве. М.: Агропромиздат, 1987. – 285 с.

УДК 636.32/38.085.8

ПЕРЕТРАВНІСТЬ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН, БАЛАНС АЗОТУ ТА МІНЕРАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У АСКАНІЙСЬКИХ ТОНКОРУННИХ ЯРОК ПРИ СПОЖИВАННІ ГІПЕРГАЛИННОЇ АКВАКУЛЬТУРИ В СКЛАДІ КОМБІКОРМУ

**Т.Л.СИВИК – к.с.-г.н., с.н.с.
А.Є.СИВИК – аспірант, ІТ УААН**

Відродження вівчарської галузі з метою одержання більшої кількості якісної вітчизняної вовни на сьогоднішньому етапі є одним з основних завдань тваринництва. Вирішення цього питання можливе лише за умови високої культури розведення та утримання тварин. Головною ланкою утримання тварин є їх повноцінна годівля. На жаль у наш час загальний рівень годівлі низький, а її повноцін-